

Monumentnummer*: 531947

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 23 januari 2015
Kadaster deel/nr: 65333/41

<i>Complexnummer</i>	<i>Complexnaam</i>
531941	NHW-Fort (bij) Giessen

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Giessen	Altena	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Giessen	Fort Giessen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Woudrichem	I			1426
Woudrichem	I			402
Woudrichem	I			403

*Rijksmonumentomschrijving***

Cluster 79.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

FORTWACHTERSWONING (E) bij het Fort Giessen als dienstwoning en onderdeel van het fortcomplex. Omdat de meeste forten en andere (buiten de bebouwde kom gelegen) verdedigingswerken - wanneer er geen sprake was van mobilisatie of oefeningen - geen bezetting met militair personeel hadden, was er in veel gevallen een aparte woning of andersoortig onderkomen voor een beheerder of wachter. Soms had een dergelijk(e) woning of onderkomen tevens een andere functie, zoals sluis- of brugwachtershuis. In een aantal gevallen bestond zo'n woning al voor de aanleg van het fort; de inpassing had dan een ad hoc karakter. Voor wat betreft de locatie van een wachterwoning zijn geen duidelijke standaarden; soms liggen ze op het fortterrein, maar ook wel erbuiten. Ook het gebruikte bouw materiaal varieert, maar meestal gaat om baksteen of hout. De fortwachterswoning bij Fort Giessen ligt aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het noordoostelijk begin van de toegangsweg, buiten het eigenlijke fort en de gracht. Aan achterzijde bevindt zich een latere aanbouw onder zadeldak, die niet wit is gesausd.

Omschrijving

De FORTWACHERSWONING (E) van Fort Giessen is gelegen aan de noordoostzijde van de toegangsweg van het fort, de hoofdgevel evenwijdig aan de toegangsweg en de daknok haaks erop; in beide dakvlakken een bakstenen rookkanaal. De van rond 1880 daterende, bakstenen woning is een eenlaags bouwwerk op (vrijwel) vierkante plattegrond, gedekt door een zadeldak belegd met gesmoorde, (opnieuw) verbeterde holle pannen. Het oorspronkelijke pand is integraal gepleisterd en wit gesausd, op een donkere plint na. De naar de toegangsweg gekeerde kopse gevel is symmetrisch ingedeeld met een centrale, brede toegang, waarin paneeldeur en ijzeren roosters voor de ramen en bovenlicht. Links en rechts twee rechthoekige, verdeelde schuiframen met verdeeld bovenlicht en houten luiken; in de topgevel één dubbel raam met bovenlicht. Links in linkergevel twee vergelijkbare vensters. In rechterzijgevel tuindeur en venster. In top achtergevel eveneens kleiner venster. Roosankers in meerdere gevels. Het interieur is niet bezocht.

Waardering

De FORTWACHERSWONING (E) van Fort Giessen is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de periode 1871-1886, namelijk een militaire dienstwoning van omstreeks 1880.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en vanwege de ligging aan de keelzijde van het fort, buiten de gracht.

* Het onderdeel is representatief omdat het een voorbeeld is van een op geringe afstand van het betrokken verdedigingswerk ingerichte militaire dienstwoning.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat hoofdvorm en bouwkundige detaillering alsmede diverse onderdelen intact zijn gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie